

OPINIA NR 39/2019
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 10.06.2019 r.

w sprawie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie podjęcia działań kontrolnych dotyczących stanu środowiska w Nowej Hucie - druk nr 423.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 roku w sprawie Statutu Miasta Krakowa (Dz. Urz. Woj. Mał. z 2014 r. poz. 6525) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się *negatywnie* projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie podjęcia działań kontrolnych dotyczących stanu środowiska w Nowej Hucie - druk nr 423.

UZASADNIENIE

W przypadku podjęcia uchwały w sprawie podjęcia działań kontrolnych dotyczących stanu środowiska w Nowej Hucie, Prezydent Miasta Krakowa będzie zobowiązany do powołania zespołu zadaniowego, którego celem ma być „koordynacja wykonania niezależnych badań stanu gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych na terenie i w okolicy terenów należących do ArcelorMittal Poland S.A.” położonych w obszarze dzielnicy XVIII Nowa Huta. Działania zespołu wychodziłyby poza reżim prawny nadany kilkoma ustawami: ustawą z dnia 20.07.1991r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawą z dnia 27.04.2001r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 13.04.2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie oraz ustawą z dnia 14.12.2012r. o odpadach. W uzasadnieniu uchwały nie określono skutków finansowych związanych z jej realizacją.

Odnosząc się do sformułowania projektu uchwały o podjęciu przez zespół „wszelkich możliwych i prawnie dopuszczalnych czynności w celu wyjaśnienia stanu środowiska” zauważam, że zasady odpowiedzialności za zanieczyszczenia powierzchni ziemi regulowane są w aktualnym stanie prawnym enumeratywnie przepisami ww. ustaw. Przepisy tych ustaw statuują prawa oraz obowiązki organów ochrony środowiska, a także prawa i obowiązki władającego powierzchnią ziemi, podmiotów korzystających ze środowiska, każdego innego podmiotu, który jest lub może być adresatem ustaw.

Instytucją powołaną do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem, a także kontroli przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Z mocy powszechnie obowiązującego przepisu art. 378 ustawy Prawo ochrony środowiska, starosta (Prezydent Miasta Krakowa) nie posiada kompetencji do prowadzenia kontroli w zakresie ochrony środowiska w obiektach takich jak huta ArcelorMittal Poland S.A. W takiej sytuacji prowadzenie badań gleb i wód na terenie tego zakładu (w tym w obrębie składowisk) wymagałoby zgody uprawnionego organu

tej Spółki, aby osobom innym niż przedstawiciele uprawnionych służb kontrolnych, umożliwić wstęp na teren tego zakładu. Przed ewentualnym powołaniem zespołu właściwym byłoby zatem uzyskanie zapewnienia Spółki co do otwartości na prowadzenie takich badań.

Wypełnienie przedstawionego zakresu merytorycznego prac zespołu oznaczałoby konieczność wydatkowania środków publicznych na „niezależne” badania, których wielkość szacowana jest nawet w milionach. Aby takie zamówienie publiczne mogło być dokonane, podobnie jak jakiegokolwiek inne, niezbędnym pozostaje zaplanowanie środków finansowych na ten cel w budżecie Miasta Krakowa. Planowanie środków finansowych musi wynikać z realizacji zadań wyznaczonych przepisami prawa, a proponowane w ww. uchwale działania nie znajdują podstawy prawnej w obowiązujących obecnie przepisach. Wydatkując środki publiczne na badania nie można też pominąć kwestii możliwości ich późniejszego skutecznego, zgodnego z prawem wykorzystania, dla uniknięcia zarzutu ignorancji zasady celowości i zasadności wydatkowania środków publicznych.

Odnosząc się do wzmiankowanego w uzasadnieniu projektu uchwały, utworzenia „funduszu likwidacyjnego” stwierdzam, że kwestie dotyczące tak eksploatacji składowisk odpadów jak i ich zamknięcia są szeroko unormowane przepisami ustawy o odpadach. W przepisach tych przewidziano instytucję zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku oraz szkód w środowisku jak również obowiązek utworzenia przez zarządzającego składowiskiem funduszu rekultywacyjnego. Tak więc istnieją narzędzia prawne, których skuteczne zastosowanie pozwoli na uniknięcie sytuacji opisanych w projekcie uchwały.

Będąc zwolennikiem zachowywania istniejącego porządku prawnego, opiniuję negatywnie przedstawiony projekt uchwały utrzymując, że powołanie zespołu działającego z pominięciem istniejącego reżimu prawnego, może nie doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów. Tylko przestrzeganie kompetencji i zachowanie procedur dyktowanych przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach, ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, gwarantuje możliwość skutecznego wykorzystania wyników badań na etapie dalszych działań ustawowo powołanych do tego celu służb ochrony środowiska.